

Krynica

ŠALTINIS

Biełaruskaja Narodnaja Hazeta

Vychodzić u aŭtorki i piatnicy.

№ 40 (749).

Cena 10 ct.

VILNIA, 21.V.1940 h.

Hod vydańnia XXII

Padpiska na hod — 5 litaŭ, na paŭhoda — 3 lity.
Zahranicu — ŭdvaja daražej.
Abviestki: za 1 mm u tekście 40 ct, za tekstam 30 ct.

Adresas red.-adm.: Vilnius, Pylimo g-vė 1—2,
tel. 28-32

Adres red. i admin.: Vilnia, Zavalnaja vul. 1—2.
Redakcyja i administracyja adčyniena 10—14 hadz.
Redaktar pryjmaje 15—16 hadz.

SIAMJA I NAROD

(Z nahody matčynaha miesiaca)

Travień, jak my ŭžo ŭ adnym z papiarednich numaroŭ pisali, heta miesiac matčyn. U hetym miesiacy adzin dzień, abo j tydzień, kulturnyja narody paśviača-juć matcy, ślaviačy jaje das-tojnaść, vialičajučy i vyjaś-niajučy jaje značeńnie. U hetym artykule dumajem padčyrknuć značeńnie siamji dla narodu, uvažajučy, što hetym złožym naležnuju pašanu i matcy, jakaja jość nervam i dušoj siamji.

Siamja adnosna narodu, jak takoha, maje pryncyp-o-vaje značeńnie. Siamja, he-ta, možna skazać, narod u zarodku. Siańnia siamja, nia hledziačy na indyvidualny liberalizm, jaki narod raź-bivaje na paasobnyja ato-my i nia hledziačy na socy-jalny komunizm, jaki adzin-ku hubie ŭ masie, vydzier-žała ekzamin. Jana prociŭ-staviłasja adnej niebiaśpiecy i druhoj. Luboŭ i bačkaŭski i matčyn instynkt nie paz-valajuć adzincy zamknucca ŭ egoizmie i razam nie paz-valajuć zabycca ŭsiaho taho, što svajo. Takim čynam sa-maaznačeńnie i razam sama-pačućcio ŭ siamji maje as-naŭnoje značeńnie dla na-rodu.

Žyćcio narodu pačynajec-ca jašče pierad naradžeń-niem adzinki. Užo ŭ ŭloŭni matki čaławiek nabyvaje etničny typ svajho narodu z usimi jaho asablivaściami. Etničny typ tvorycca viaka-mi i darohaj naśledztva pie-rachodzie z pakaleńnia na pakaleńnie. Pad hetym uz-hladam siamja jość najlep-šaj uzhadavacielkaj fizyčna-ha typu narodnaści.

Psychičajna starana na-rodnaha typu ŭzhadoŭvajec-ca tak-ža ŭ siamji. U siamji dzicia navučajecca havaryć i hetym samym panarod-

namu dumać. Prysvajeń-nie jazyka vyrašaŭ ab jaho dumańni i ŭlučaje jaho ŭ sposab dumańnia ŭsiaho na-rodu. Hetak, jak bačym,

siamja pieršaja ŭbiraje in-dyvidualnaje dumańnie ŭ na-rodnyja formy.

Na vyšejšaj stupieni na-rodnaha raźvićcia, dzie jość

BIEŁARUSKI CENTR U LIČVIE

ŭ čačvier 23-ha maja sioleta
ŭ zalі III-aj Džiarž. Himnazii
Daminikanskaja vul. 3, ładzić

AKADEMIJU ŭ ČEŚĆ MATKI

U prahramie:

1. REFERAT KS. ADAMA STANKIEVIČA NA TEMU:
„U ŠVIATA MATKI“
2. VYSTUPLEŇNIE ŽANOCKAHA CHORU PAD KIRAŬ-NICTVAM O. FIODARAVAJ.
3. DEKLAMACYI TVORAŬ BIEŁ. PAETAŬ PRYŠV. MATCY.

Pačatak a hadz. 19-aj.

Uchod volny i biaspłatny.

Biełaruskaja Pilihrymka u Kalvaryju

Usim biełarusom padajecca da viedama, što Biełaruskaja Pilihrymka ŭ Kalvaryju z Vilni, z kaścioła śv. Mikałaja, adbudziecca sioleta ŭ niadzielu 2-ha červienia. Da ŭčaćcia ŭ hetaj pilihrymcy zaklikajucca ŭsie biełarusy ŭ Vilni i na pravincyi.

Pilihrymka pojdzie ŭ Kalvaryju paśla nabaženstva ŭ kaściele śv. Mikałaja, jakoje 2 červienia adbudziecca a hadz. 7-aj ranicy.

Zborny punkt i načleħ dla pryjezdnych z pravincyi ŭ Bieł. Prohimnazii—Vilnia, Daminikanskaja vul. 3/5 (uchod z panadvorka.)

Siły vajujučych ciapier dżiaržaŭ

Anhlicki navukovy časapis „Economist“ daje padličeńnie siły i haspadarčych resursaŭ zmahajučychsia siańnia dżiar-žaŭ, apirajučysia na najnaviej-šaj statystycy.

Pavodle hetaha časapisu tak pradstaŭlajucca važniejšyja ličby.

Lik nasielnictva Niamieččyny paśla pryłučeńnia Aŭstryi, Če-chasłavaččyny i etnagrafičaj Polščy dachodzić da 113 miljo-naŭ čaławiek. Anhlija z Francy-jaj majuć razam 89 miljonaŭ (biez zamorskich kalonijaŭ).

Hadavaja pradukcyja hetych abšaraŭ daje ŭ miljonach cent-naraŭ (q):

	Niamieččyna z Čechasłav. i Polščaj	Anhlija z Francyjaj
pšanicy i žyta	22	10
jačmieniu i aŭsa	15	8
bulby	89	21
cukru	3	1
miasa	5	3
masła	0,7	0,3
vuhla	290	289

	Niam.	Anh. i Fr.
žaleznej rudy	12	52
čyhuna i splavaŭ	19	17
stali	24	21
śvinca	0,1	0,5
cynku	0,30	0,01
hazy (nafty)	0,50	0,07
Majuć bydla:		
karoŭ (miljn. štuk)	36	25
aviec „ „	8	36
śviniej „ „	36	12

Niedachop tava-raŭ pakryvaje Anhlija i Francyja zamorskim davo-zam z kalonijaŭ i Zł. Šta-taŭ Ameryki, što vymahaje šmat času i zajmaje karabli. Niamieččyna karystajecca davo-zam amal nia z usiej Eŭropy, a pierad usim z padbitaj Danii i Narvehii, z pryjaznaj Italii, z Madžiarščyny, Savietaŭ, Švecyi, Rumynii i haspadarstvaŭ pry-baltyckich (Litvy, Łatvii, Esto-nii, Finlandyi), katoryja ŭ su-časnych varunkach inšaha mies-ca zbytu nia majuć.

St. L.-Majeŭski

narodnaja śviedamaść i pa-čućcio lubovi ŭsiaho svajho, siamja, a ŭ pieršym radzie matka, žjaŭlajecca pieršaj uzhadavacielkaj dziciaci ŭ kirunku lubovi bačkaŭščyny i narodu.

U siamji dzicia nabyvaje pačućciovyja padstavy patry-jatyzmu. Žyćcio ŭ siamji ŭprahaje jaho ŭ plyn narod-naha žyćcia i žviazvaje jaho z losam narodu. Tut dzicia vučycca lubić tvarcoŭ lep-šaha žyćcia ajčymy i ich lubić. Luboŭ siamji stano-vicca luboŭju ajčymy, uznoŭ raźvivajecca ŭ luboŭ usiej bačkaŭščyny i narodu. Hetak u siamji dalej tvorycca i raźvivajecca śviedamy pa-trijatyzm, bo prad usim u siamji moładź paznajecca z historyjaj svajho narodu i z tvorstvam jaho vydatnych i vialikich synoŭ.

U narodzie, u jakim jość patryjatyzm, luboŭ svajej bačkaŭščyny i narodu, užo zvyčajna adbyvajecca kultur-naje tvorstva, a heta žjaŭ-lajecca adnej z hałoŭnych vymohaŭ, kab narod staŭ-sia narodam kulturna susim dašpiełym, ci, jak siańnia kažuć, nacyjaj. Viedama, siamja hetaj kulturnaj ra-boty nia robie, ale jana ŭsio-ž stvaraje dla kulturnaj pracy adpaviednyja abstavi-ny i jejspryjaje, padtrymoŭ-vajučy narodnaść i zdarovy patryjatyzm.

Słavam, siamja pad uz-hladam hadavańnia narodu, a prad usim matka, jość pieršaradnym dziejnikam. Jana pačynaje raźvivać na-rodnaść, jana kładzie pamost pad patryjatyzm i stvaraje spryjajučyja abstaviny da raźvićcia narodu ŭ nacyju. I za heta my siańnia skła-dajem matcy pašanu i pry-znańnie.

A. S-ki

i „Pikavuju Damu,“ Dziarż. Lit. Balet stavić „Śpiačuju krasuniu,“ Lit. Radyjofon pieradavaŭ niekalki koncertaŭ, specyjalna pryśviečanych tvorčasci P. Čajkoŭskaha i aprača hetaha roznyja muzyčnyja instytucy i arhanyzacyi ładziac specyjalnyja koncerty, paśviačanyja Čajkoŭskamu.

U niadzieli 12 h. m. u čeś Čajkoŭskaha ŭ Miestavym Teatry ładziŭ koncert Vilenski Symfoničny Arkiestr. Jon miż inšym vykanaŭ ślaŭnuju VI Symfoniju, i inšyja šyraka viedamyja tvory Čajkoŭskaha. Jak solist na skrypcy vystupaŭ praf. A. Metz z Ryhi, katoraha ŭvažajuć adnym z najlepšych vykanaŭcaŭ tvoraŭ Čajkoŭskaha. Uvieś koncert prajšoŭ wielmi ŭdała, zaśluha-ż u hetym pierad usim dyryhienta arkiestru p. Balysa Dvarionasa, katory prajaŭlaje vialiki talent. Dziakujućy jamu Vilnia maje ciapier salidny symfoničny arkiestr, pastaŭleny na vysokim rovieni, jaki ŭžo sioleta daŭ IX koncertaŭ i ażyviŭ muzyčny ruch u Vilni. Acaniaje heta dobra publika i sami muzyki arkiestru, i dziela taho p. B. Dvarionas na apošnim koncercie zaślužana atrymaŭ nia tolki hučnyja vopleski, ale košyk krasak i hanarovy dyplom ad muzykaŭ.

Biellarusy ŭ Vilni adśviatkali ŭhodki Čajkoŭskaha asobnym addzielam prahramy „Viečara vučnia“ 19 h. m.: prafesar Vilenskaje Biellaruskaje Himnazii Jehier pradstaviŭ biohrafiju Čajkoŭskaha i koratka scharakteryzavaŭ jahonuju tvorčasc, a paśla sam-ža dla ilustracyi vykanaŭ na skrypcy: 1. Andante cantabile z kvartetu, opus 11, 2. Serenada, opus 26 i 3. Romance, opus 5. Akampaŭjavalu hram-ka Reške. Zb.

ACHVIARY

Na Biellaruski Nac. Fond:

Šnarkievič Jazep 3 lity, Šutavičanka Hanna 2 lit., Fursevič Leanid 0,50 lit. Kanrad Mikalaŭ 1 lit., a. Al. Koŭš 2 lity, Kalodka Al. 1 lit, mgr. R. P. 3 lity.

Na niezamožnych biel.vučniaŭ achviaravali

Šnarkievič Jazep 3 lit.

— BIELARUSKAJA CHRONIKA —

Aharody dla biezrabotnych biellarusaŭ. Biellaruski Centr, chočućy dapamahćy biezrobotnym biellarusam u Vilni, miż inšym, staraŭsia dastać ad mahistratu m. Vilni aharody ŭ Laniškach, a taksama tyja, što znachodziacca ŭ kancy vulic Kalvaryjskaj i Antokalskaj. Praŭda, poŭnaściu Biel. Centru nie ŭdałosia pravieści svajho planu, adnak mahistrat pryznaŭ biezrobotnym biellarusam 50 aharodaŭ. Kožny taki aharod-dzialanka maje 400 kv. mtr., za karystaŭnie z jaho ŭ praciahu biahučaha hodu treba płacić 4 lity. Aharody henyja Centr padzieliŭ miż tymi biezrobotnymi biellarusami, katoryja z ich chacieli karystać i śpis ich padany kiraŭniku henyh miestavych aharodaŭ p. Dygleŭskamu — Vilnia, Vostrabramskaja 12 (stałoŭka), kudy i treba zvaročvaca ŭsim zainteresavanym u hetaj spravi ad 12 da 13 hadziŭny. Mahčyma, što jaśče budzie niekalki svabodnych dzialanak, dyk kali-b chto-niebudz jaśče z z biellarusaŭ chacieŭ z ich karystać, niachaj nieadkladna žviartajecca da taho-ż p. Dygleŭskaha.

U čeś Fr. Bahuševiča. Nastupny numar „Krynicy“, u suviasi z sioletnim jubilejem Fr. Bahuševiča, budzie pryśviačany Fr. Bahuševiču i vyjdzie ŭ piatnicu 24 h. m. (čytaćy numar hetu atrymajuc u subotu). Pry tym prypaminajem, što 26 h. m., u niadzieli ŭ zali III Dziarżaŭnaj Himnazii adbudziecca akademija ŭ čeś Fr. Bahuševiča. U prahramie akademii: pramova ks. Ad. Stankieviča, referat mgr. Šutoviča, deklamacyi i koncert. Pačatak a hadzinie 19-taj. Uchod volny i biaspłatny.

Viečar vučnia. 19 h. m. u zali III Dziarż. Himnazii adbyŭsia viečar biellaruskaha vučnia, na jaki sabrałasja duža mnoha ludziej. U prahramie viečaru byŭ sceničny abrazok, deklamacyi, vystupleŭni vučnioŭskaha choru i solistaŭ. U miżčasie pramaŭlaŭ na hetym viečary ks. dyr. Ad. Stankievič, katory za-

klikaŭ biellaruskich bačkoŭ zapisvać svaich dziaćiej vučycca ŭ novym 1940-41 h. u biellaruskuju pačatkavuju školu i ŭ biellaruskuju prohinnaziju. Abiedźvie hetyja školy mieściacca pry Daminikanskaj vul. 35, uchod z panadvorka. Zapisy vučniaŭ užo prymajuć kancylaryi hetyh školaŭ ad hadz. 8 da 13 štodzieŭ. Jasna, što kožny bačka-biellarus paviniŭ kiravać svaich dziaćiej ŭ biel. školy, bo hetym jon zrobić navuku svajmu dziciaci bolš dastupnaj i spoŭnić svoj biellaruski nacynalny abaviazak.

Z Savieckaj Biellarusi

Miensk-Bielastok. Savieckaje Radyjo paviedamiŭ, što ŭžo možna budzie jeździć biez pierasiadki z Mienska ŭ Bielastok. Pašyreŭnie železnadarožnaha toru (pavodle savieckaha razmieru) na 200 klm. linii Baranavičy-Bielastok dakanala 8,000 rabočych u praciahu adnaho dnia. Toje-ż radyjo pieradaje, što hrupa sialan z Zach. Biellarusi adviedala sielska-haspadarčuju vystaŭku ŭ Maskvie.

Zapas zołata i zahraničnych hrošaŭ pavialičyŭsia

U suviasi z vajnoj u minulym hodzie zapas zołata i zahraničnych hrošaŭ u Ličvie žmienyŭsia i pakryćcio lita ŭ zołacie raŭniałasja 34,8 prac. U 1939 h. 30.XII u Ličvie było ŭ abarocie papiarovych hrošaŭ (banknotaŭ) 165,9 milionaŭ litaŭ, zołata na 53 miliony litaŭ, zahraničnaje valuty na 6,6 miliony litaŭ, pakryćcio-ż lita raŭniałasja 35,9 procentaŭ. 30.IV.1940 h. banknotaŭ było ŭžo na rynku ŭ Ličvie 171,4 miliony litaŭ, zołata było 57,4 mil. lit. i zahraničnych valutaŭ na 15 mil. lit., pakryćcio-ż lita raŭniałasja 42,2 prac. Z hetaha vidać, što zapas zołata pavialičyŭsia na 4,4 milionaŭ litaŭ, a zapas zahraničnych valutaŭ na 8,4 milionaŭ litaŭ. Joś heta dokazam dobraj haspadarki.

Mimachodam

(Zamiest feljetonu)

Pa dobrym abiedzie lublu ja, tak jak i Chamberlain u Londanie, chadzić pa vulicach i aharodach miesta Vilni.

Znaŭcy i amatory mastactva lubiac časta pryraŭnavać Vilniu da italskich haradoŭ, a pierad usim da Rymu. Na abasnavanie svajej, zdajecca zanadta ryzykoŭnaje, tezy pryvodziac śmat arhumentaŭ. Vilnia, kažuć jany, tak jak i Rym, heta horad kaściołaŭ, baroku, ksiandzoŭ. Na't sioŭnia isnuje jaśče Duchoŭnaja Seminaryja, lepš kažućy — Seminarium Polonicum — dzie vučacca „misijanery“ z usich kutkoŭ b. Polšcy, jakija pa skančeŭni navuk majuć navučać nia viedamych „polskaje“ viery. Takaja seminaryja moža isnavać tolki ŭ Rymie, abo ŭ Vilni.

Vialla chiba ničym nia roźnicca ad Tybru. Cudoŭnyja Karalinki, Panary, Antokalskija ŭzhorki stvarajuć dla Vilni sapraŭdy italskaju panaramu. Ničoha dziŭnaha, što ramantyki, znaŭcy mastactva i pejažu, Vilniu nazyvajuć „Rymam Paŭnočy“.

Ale voś prychodzim na Katedralny plac. Čorny ad vietru i sonca staryčok (amatar muzyki) skrypkaj zarablaje miedziannyja centy. Niechta z „Gaz. Codziennaj,“ taksama amatar turystyki pa dobrym abiedzie, u staćci „Žyve zabytki Vilna“, nia viedaju čamu ŭsich hetaha rodu dziadoŭ biaz nijakaje zaściorohi zaličaje da biellarusaŭ. Sapraŭdy, vialikaja i niabyvalaja tolerancyja. Pieršy krok da parazumleŭnia зробleny!

Idziom dalej. Za Vostraj Bramaj, choć sonca jaśče vysaka, užo pačynajuć nas začaplać padzronyja typy. Chto jany takija? — Nia viedaju. Mo' najlepš było-b ich nazvać: „Žyve zabytki Vilna.“ Havorać pa polsku — dyk chiba heta i polki. A mo' „tutejšyja.“ Pažadana było-b kab zainteresavalaś imi palicyja i vyviezła na jakijaś pry-musovyja raboty, bo takija „žyvyja pamiatniki“ ślavy nikomu nia prynosiać.

P. Małatok

hrama: 1. Biellaruski himn, 2. drama U. Hałubka „Apošniaje spatkaŭnie“, 3. žart „U zubnoha lekara“, 4. biellaruskija pieśni (žaŭnierski chor), 5. tancy i hulni. Na pradstaŭleŭnie zyjłosia blizka 600 biel. i litoŭskich žaŭnieraŭ sa svaimi znajomymi. Navat kamandzieru kampanii treba było ihrać rol Butryma (chrosnaha).

Z Ryhi pałk. Jezavitaŭ prysłaŭ vajskovym biellarusam pieršy numar časapisu „Na čužynie“.

20.IV kampanija pierajšla ŭ v. Rudminiški i zaniała bajavuju dzialanku na litoŭska-polskaj demarkacyjnaj linii.

1921 h. Biel. asobny bataljon (k-r pałk. Uspienski) stajaŭ u m. Seirijai. Bajavuju dzialanku na polska-litoŭskaj demarkacyjnaj linii zajmali 2 kampanii, inšyja byli ŭ rezervie. Z 12.IV zahady bataljonu vydajucca ŭžo pabielarusku. Raniej pisalisia parasiejsku (praz 7 miesia-

caŭ). Uciakło ad palakoŭ u Litvu praz dzialanki bataljonu 12 pałonnych litoŭskich žaŭnieraŭ. 28.IV bataljon ahledzieŭ inspektar armii hien.lejt. Ramanaŭskas.

1922 h. Biel. asobny bataljon (k-r major Rozmanas) stajaŭ u hor. Vilkaviškis. Praz Stralecki Chaŭrus (Šaulių Sąjunga) bataljon atrymaŭ z Biel. Diplom. Pradstaŭnictva z Koŭna knižki: pa 15—50 ekz. „Zorki“ Smoliča, „Rodny Kraj“, „Našaju Krynicu“, „Biel. hramatyki“, „Śpieŭnik“ Hrynjeviča i Rahoŭskaha, „Hieohrafiju Biellarusi“, „Historyju Biellarusi“, „Rodnyja žjavy“, „Historyju Biellaruskaj Litatury“ M. Hareckaha.

Kamandzier major Rozmanas pisaŭ u zahadzie bataljonu na Vialikdzień: „Chvareju dušoj, što hetaje śviata vam prychodzicca sustrakać nia doma, nie na ziamli vašych bačkoŭ i dziadoŭ, ale na

ziamli vašaha kroŭnaha brackaha narodu — ličvinoŭ...“

Budź śmielym, nia vier u ludzkuju brachniu, Vier tolki ŭ advahu i siłu svaju. Budź śmielym, jak viecier, jak vola sama, Znaj, śmielych nia čepie ni kryŭda, ni čmal..“

1923 h. Biel. asobny bataljon (k-r st. lejt. Ješkoŭ) stajaŭ u hor. Marijampolė. U bataljonie astałasja tolki adna 3 kampanija i reštki štabu bataljonu.

25.IV bataljon byŭ pierafarmavany ŭ Biellaruskuju asobnuju kampaniju. Jaje kamandzieram astaŭsia st. lejt. Ješkoŭ. U kampanii było 6 achviceraŭ i 203 žaŭniery.

27.IV kampanija pierajšla ŭ m. Babriški, dzie zaniała bajavuju dzialanku na polska-litoŭskaj demarkacyjnaj linii.

A. S.

Što čuvač na frontach i ū palitycy

Bliskavičnaja niamieckaja ataka na Zachadzje vybiła z pazycyjaŭ nia tolki halandzkuju, belhickuju, francuskuju i anhllickuju armii, ale tak-ža prymusiła i nas adarvacca ad normalnych ahladaŭ sušvietnych padziejaŭ, drukavanych na 4 bačynie, a padavač viestki z frontu i z palityki šyrej na pieršych bačynach našaha časapisu. Ale ūžo, kažuć, što skorašć niamieckaj ataki, jak byccam, krychu zmienšyła, i my varočajemsia da zaviedzenaha raniej addziełu — ahulnaha ahladu padziejaŭ na frontach i ū palitycy.

Faktyčna nia možna skazač, kab niemcy skorašć svaje ataki zmienšyli. Bo voš za 10 dzion svajho hieneralnaha pachodu na Zachad niamieckaja armija zabrała ūsiu Halandyju i jaje prybiarežnyja vastravy, amal usiu Belhiju i prarvala pradoŭžańnie hraničnaje krepasnae francuskaje linii Maginota na poŭnačy na praciahu 100 klm., pasouvajučysia ū niekatorych miascoch na francuskaj terytoryi na niekalki dziesiatkaŭ kilometraŭ uhlýb u kirunku Paryža. U Belhii samyja haloŭnyja miesty stalica Belhii Bruksela i najvialikšy port Antverpija ūžo ū niamieckich rukach. U Francyi niamiecki pachod skierany na miesty Vervins, Rethel i Reims, ad jakich da Paryža ūsiaho 130—120 klm. Francuzy padajuć, što niemcy užyvajuć u svajej atacy vializarnyja, dasiul nidzie nia bačanyja tanki i samaloty, jakija ū vialikim liku latuč nizka i ūsio nistožać, asvabadžajuć darohu dalejšym tysiačam lahčejšych zmataryzavanych addziełaŭ i piachocie žnistažeńnie i kolkašć trupaŭ ahramadnyja pa abodvych bakoch. Pachod niamiecki, jak padajuć francuzy, skorašć svaju ūsio ž zmienšyŭ. Pryčyna hetaha ū tym, što jak samaloty, tak i tanki patrabujuć vielmi mnoha benzyny, jakuju ciažka dastavić i jakaje byccam u niemcaŭ nia tak mnoha. Prytym anhljicy i francuzy kinuli suproč niemcaŭ vialikija svaje siły, jakija mocna baroniacca, i ichnija samaloty pačali vielmi časta bombardavać roznyja niamieckija miesty. Zbombardavany, miž inšym, vialikija niamieckija porty Hamburg i Bremen i tam byccam žništožany vialikija zborniki nafty. Nastroi ūsio-ž u Niamieččynie dobryja i ū narodzie jošč takaje pierakanańnie, što ū červieni miešiacy sioleta Hitler budzie ū Paryży. Ci spraŭdzicca heta, chutka budziem mahčy bačyć.

U Francyi pałažeńnie na froncie ūvažajuć vielmi pavážnym, ale nie bieznadziejnym. Tam dumajuć, što nia-

miecki pachod udasca jašče za trymać i tyja addzieły, jakija hlyboka ūjechali na francuski abšar žnistožyć, bo ū tych miascoch, dzie niemcy prarvali francuskuju hraničnuju krepasnuju liniju, na samaj badaj hranicy baroniacca niekatoryja krepasci, jak Sedan, St. Michal. U Belhii baroniacca dalej krepasci Liege, Namur, choć taki Liege akružany z usich staron niemcami.

Pad naciskam niaŭdačaŭ na froncie, u Francyi adbyłasia žmiena ūradu i kamandziera armii. Na čale novaha ūradu astaŭsia dasiulešni premjer Reynaud, katory adnačasna žjaŭlajecca ministram vajny, vice-premierem jošč maršal Petain, ministr zahraničnych spraŭ Daldier, min. nutr. spr. Mandel, min. kalonijaŭ Rollin, min. handlu Barety. Dasiulešni haloŭny kamandzier francuskaje armii hien. Gemelin pajšoŭ u adstaŭku, a jaho miešca zaniaŭ hien Weygand.

U Anhlui tak-ža niespakoj. Tam koždy dzień spadziajucca niamieckaj ataki z Halandyi i Belhii, a mahčyma, što i z Narvehii, dzie hurtujucca vialikija niamieckija vajennyja siły i morskii flot. U Narvehii ū Oslo znachodzicca, miž inšym, haloŭny kamandzier niamieckaha flotu admiral Roeder. Zusim mahčyma, što z henych miascoŭ niemcy na karabloch i samalotach zaatakujuć Anhlju, jakuju dasiul usie ūvažali niepieramožnaj.

Italjancy ūšciaž ciešacca z pieramohaŭ Hitlera i vostra demanstrujuć suproč Anhlui i Francyi. U suviasi z hetym prezident Zl. štataŭ Pnč. Ameryki Roosevelt vyslaŭ pišmo Musolinimu, u jakim paŭstrymliva-je jaho ad pryjmańnia ūdziełu ū vajnie. Mussolini na heta pišmo ūžo daŭ adkaz, ale jaki — niaviedama U kožnym wypadku, kažuć, što Italija termin svajho vystupleńnia adlažyla na tydzień, a moža i bolš.

U Italii adbyvajucca tak-ža demanstracyi suproč Juhaslavii. Nad Juhaslavijaj navat demanstravali italjanskija samaloty, ale juhaslavijancy na heta spakojna nie hladzieli, pačali stralać i adzin italjanski samalot žbili. Heta vyklikała jašče bolšaje napružańnie ū italjanskaja-juhaslavianskich adnosinach. Z Juhaslavii niezadavoleny i niemcy, bo juhaslavijancy strymlivajuć usie niamieckija ruchy ū svajej dziaŭžavie i byccam spryjajuć anhllickaj prapahandzie. Nie žmianšajucca tryvoha i ū švajcaryi pierad niamieckim nastupam.

Tryvožnaje pałažeńnie ū Juhaslavii vyklikała ahulnuju mabilizacyju nia tolki ū Juhaslavii, ale ū Hrecyi, Tureččynie, Rumynii. Niebiašpieka

VOKAM PA ŠVIECIE

Miž Litvoj i Apostalskaj Stalica adbyvajucca dyplomatyčnyja pierahavory ab aktualnych katalickich spravach u Ličvie.

Rooseveltu vybarach budzie mieč bolšašć — hetak čvierdziać niekatoryja hazety, bo ūva ūsich badaj štatach Pnč. Ameryki ū vybarach delehataŭ, katoryja buduć vybirać prezidenta Zlučanych štataŭ Pnč. Ameryki, prachodziać staroŭniki sučasna prezidenta Roosevelta.

100,000 halandzkich žaŭnieraŭ zhinuła ū baračbie z niemcami, pavodle zajavy halandzkaha ministra zahr. spraŭ. Niekatoryja palki stracili kala 80 prac. svaich žaŭnieraŭ. Uvieš halandzki morskii flot astaŭsia celym i znachodzicca ū halandzkich kalonijach i ū Anhlui. Tonaž hetaha flotu abličajuć na 3 miliony tonnaŭ.

Karaleva i ūrad Halandyi majuć vyjechać z Anhlui ū svaju kaloniju h. zv. Halandzkuju Indyju i tam u Batavii stvaryć sabie miešca stalaha prabyvańnia da kanca vajny. Muž nastupnicy karalevy kniaz Bernard viarnušsia, byccam, z Londonu na francuski front.

U Šlavakii adbyvajucca demanstracyi suproč Madziarščyny i z hetaj pryčyny slavacka-madziarskaja hranica začyniena.

1,098 milionaŭ dolaraŭ na abaronu Zl. št. Pnč. Ameryki zažadaŭ prezident Roosevelt ad Kanhresu — parlamentu Zl. štataŭ. Adnačasna zjaviju jon, što Zl. štaty Pnč. Ameryki ū praciahu hodu mohuć zbudavać 50,000 samalotaŭ.

U Paznańščynie znajšli 35 zabitych palakami niemcaŭ, siarod katorych, jak padae niamieckaje infarmacyjnaje ahientva DNB, paznany b. pasol u polski Sojm, pavadyr niemcaŭ u b. Polšči, Neumann.

B. niamiecki cekar Vilhelm II, pavodle apošnich viestak, nidzie u Halandyi z m. Doorn ad niamieckaha vojska nie ūciau i dumaje dalej tam prabyvać.

20,000 japonskich žaŭnieraŭ ad uciakajućaj japonskaj armii ūdałsia adciać kitajcam pašla vialikaha boju kala m. Caojang. Pry adstupleńni japonskaje armii zhinuła kala 7.600 japonskich žaŭnieraŭ.

U Danii, jakaja paddałasja niemcam, užo zaŭvažajuć apazyčnyj ruch u adnosinach da Niamieččyny.

Vyjšaŭ z duku

„Kurs litoŭskaha jazyka“

B. SIREJSKAHA

140 bačyn. Lt. 2.50

Novaje vydańnie datarnavanaje da chutkaha navučeńnia litoŭskaha jazyka. Maje jano pajasnieńni i sloŭniki: rasiejski, polski i żydoŭski (pa Lt. 1.50). Vydańnie „Spaudos Fondas“ Vilnius, Gedimino 23.

vajny na Bałkanach ušciaž pavialičajucca. Kali-b vystupila tam Italija, vystupili-b chiba i Zl. štaty Pnč. Ameryki, ab jakich pišuć, što voźmuć ūdziel u vajnie ū praciahu najbližejšych troch miesiacaŭ. Nie maŭčaŭ-by chiba i SSSR, zacikaŭleńnie jakoha Bałkanami ūzraštaje.

U Narvehii, pavodle apošnich francuskich i švedzkich viestak, sajužnikam udałsia nareščie zabrać port Narvik i žmusić niemcaŭ da adstupañnia ū kirunku švedzkaje hranicy.

Rep.

Žyćcio ū Vilni i Kraju

Siabry ūradu ū Vilni. 17 h. m. byli ū Vilni i znajomilisia z pracaj paasobnych uradaŭ i instytucyjaŭ premjer A. Merkys, ministr nutr. spraŭ hien. K. Skučas, min. abarony kraju hien. Musteikis i min. kamunikacyi J. Masiliunas.

Ciažka zachvareŭ burmistr m. Vilni hram. K. Stašys. Stan zdaroŭja jaho vielmi pavážny.

Dva pasažyrskija samaloty ū najbližejšym čašie zakuplivaje Ministerstva Kamunikacyi. Buduć jany ūžytyja dziela nutranaje kamunikacyi ū Ličvie.

50-70 pašpartaŭ vydajuć koždy dzień u Vilni pašpartovyja biury, jakija jošč u piaci punktach.

Kooperatyŭny kanhres sklikaje sioleta Kooperatyŭnaja Rada ū Ličvie na 21-22 červienia ū Vilniu.

Skolny hod končycca sioleta ū Ličvie 16 červienia, kab nahnac strachany marazami čas, a nia 1-ha červienia, jak byvala dahetul.

Delehacyja ličvinoŭ katalikoŭ 16 h. m. adviedala nuncyja Centozu i prastavila jamu svaju prapazyku ū spraviu narmalizacyi adnosinaŭ u vilenskich kašciolach. Nuncyja Centozu abiacaŭ z svaje starany ūsio zrabieć, kab unarmavać kašcielnae žyćcio ū Vilni.

Mahistrat m. Vilni prystupaje da ūparadkavańnia Vilenskaj čyhunačnaja Kalonii, dzie buduć praviedzienny novyja vulicy i zbudavany most praz rečku Vialejku. — Na Paplavach mahistrat m. Vilni dumaje stvaryć pryhožaje rabotnickaje asielišča. Tam buduć pabudavany specyjalnyja damki z harodami, škola, spartovy plac i niedaloka budzie rynek. — Hetymi dniami mahistrat pačynaje pravodzić remont čyhunačnaje stancyi ū Vilni.

180 milionaŭ litaŭ na razbudovu promyslu ū Ličvie pradbačyć vydać vialiki trochletni plan haspadarčych kruhoŭ razbudovy promyslu. Z henaj sumy 30 mil. budzie praznačana na budovu morskaha portu pry ūlivie raki šviatej u Bałtyckaje mora.

Likvidujucca Vilenski addziel P. K. O. (Polskiej Kasy Oszczędności), pa zahadu Ministerstva Skarbu z 15.V.40.

Zažalyć fabryku vaty i kataniny (zamiena bavoŭny) ū Vilni starajucca Akc. Supalka „Semlin“. Takim čynam moža zmienšycca pryvoz z zahraničny bavoŭny, jaki ciapier vielmi abciažany.

Palicyjanta J. Błažysa, jak piša „Vilniaus Balsas“, zabili raŭniki, katoryja ūkrali karovu i viali jaje na zarez, i katorem u ich pracy chacieŭ pieraškodzić J. Błažys.

Ščapić vospu dzieciam biasplatna ad 15 maja da 30 červienia sioleta štodzień buduć Asiarodak Zdaroŭja i T-va Apieki nad Matkaj i Dziamciom u nastupnych punktach m. Vilni: 1. vul. Vialikaja 46, ad 12 da 13 hadziny, 2. vul. Kovienkaja 43, ad 9-11 hadz., 3. vul. T. Kašciuški 18, ad 15-17 hadz., (tolki ū paniadziełki, sierady i piatnicy), 4. vul. Mastovaja 9, ad 10 da 12 hadz., (tolki u paniadziełki, sierady i piatnicy), 5. vul. Kalvaryjskaja 21, ad 15 da 17 (tolki ū aŭtorki, piatnicy i suboty), 6. vul. Zarečča 24, ad 15 da 17 hadz., (tolki ū paniadziełki, čatviahri i suboty). Aprača taho budzie ščapić vospu Ratunkovaje Pahatovie, vul. šv. Mikalaja 2 ad 8 10 hadz., Kasa Chvorych, vul. Hiedymina 27, pakoj 119, ad 13-14 hadz. i ū pačatkavaj škole № 2, vul. Vykinto 9 (žviaryniec) ad 16-17 hadz. Jak viedama, usie dzieci zakonam abaviazany da ščapleńnia vospy ū pieršych hadoch svajho žyćcia, i pašla radziać lekary ščapić vospu dzieciam drugi raz pašla 7-10 hod. Tyja dzieci, katoryja z pavážnych pryčyn ad 15.V da 30.VI nia buduć dastaŭleny da ščapleńnia vospy, budzie možna im zaščapić vospu ū m-cy žniŭni ū Asiarodkach Zdaroŭja na Vialikaj vul. 46 ad 12 da 13 hadz. i na Kovienkaj vul. 43 ad 10 da 11 hadz. U tydzień pašla ščapleńnia treba dziaciej dastavić lekaru na ahlad, dziela spraŭdžeńnia i vydaćy pašviedčańnia ab ščapleńni.